Incipit prolog⁹ in Ezechielem prophetam.

E[a]Zechiel ꝓpheta [b] cū ioachim rege iuda captiu⁹ ductus ē in babylonē: ibiq; his q̄ cū eo captiui fuerāt ꝓphetauit [c] penitētibus ꝙ ad hieremie vaticiniū se vltro aduerſarijs tradidiſſent. [d] cū viderēt adhuc vrbē hieroſolymā ſtare [e] quā ille caſuram eſſe ꝑdixerat. Triceſimo aūt etatꝫ ſue anno ⁊ captiuitatis q̄nto [f] exorſus eſt [g] ad ꝯcaptiuos loqui. [h] Et eodē tpe [i] licet poſterior [k] hic ī chaldea. hieremias in iudea ꝓphetauerīt. Sermo ei⁹ nec ſatis diſert⁹ nec [l] admodū ruſtic⁹ eſt: ſꝫ ex vtroq; medio temperatus. Sacerdos ⁊ ipe fuit ſicut hieremias [m] pricipia voluminis: [n] et finem magnis habens obſcuritatib⁹ inuoluta. [o] Sꝫ ⁊ vulgata ei⁹ editio [p] nō multū [q] diſtat ab hebraico. [r] Vnde ſatis miror q̄d cāe extiterit vt ſi eoſdē in vniuerſis libris habemus interpretes [s] ī alijs eadem: in alijs diūſa tranſtulerint. Legite igitur et hūc iuxta tranſlationē noſtrā. [t] qm̄ p cola ſcript⁹ [v] ⁊ comata manifeſtatiorem legentib⁹ ſenſuꝫ tribuit. Si aūt [x] amici mei ⁊ hūc [y] ſubſannauerint: [z] dicite eis ꝙ nēo eos cōpellat vt ſcribant. [a] Sꝫ vereor [b] ne illd eis [c] eueniat [d] qd̄ grece ſignificantius dicitur [e] vt

Incipit expoſitio prologi fr̄is Britonē in librū Ezechielis prophete.

E Zechiel ꝓpheta ⁊c. Iſte plog⁹ diuiditur in q̄nq; particulas. In pria oñdit q̄b⁹ ꝓpheti. hec tradit. vel q̄bꝫ ꝓpheta in iſto libro loq̄tur. ibi. Ezechiel ꝓpheta ⁊c. In ſcda deſcribūtur ꝓphetie tps ⁊ loc⁹. et loquēdi modus. Tps aūt deſcribit tripli. primo p etatē ꝓphe. ibi. Triceſimo autē etatꝫ ſue anno. ſcdo p captiuitatē. ibi. Et captiuitatis q̄nto. tertio q: ꝓphetauit ſimul tempore cū hieremia. vñ dr̄ hic. Et eodē tpe ⁊c. Loc⁹ tangit cū dr̄. In chaldea ⁊c. Mod⁹ loquēdi cū dr̄. Sermo ei⁹. nec ſatꝫ diſertus ⁊c. In tertia pte cōmēdat a dignitate et a ſmonis ꝓfunditate. Dignitas notatur cuꝫ dr̄. Sacerdos ⁊c. Sermonis ꝓfūditas notat ibi. Principia voluminis ⁊c. In q̄rta parte inſinuat hieronym⁹ quare trāſtulit librū iſtum. ſ. ꝓpter varietatē tranſlationū a veritate hebraica diſcrepantiū. ibi. Sed ⁊ vulgata ei⁹ editio ⁊c. In q̄nta inuitat paulā ⁊ euſtochiū. vt tranſlationē iſtā legant docens q̄liter ſubſannantes emulos ꝯfundāt. ibi. Legite igit ⁊ hūc librum ⁊c. His viſis lr̄e inſiſtam⁹. b Cum ioachim rege iuda. iiij. Reg. xxiiij. Trāſtulit q̄ꝫ ioachim in babylonē ⁊c. ibidē ꝑponit de ceteris captiuis q̄ de hierl'm trāſlati ſūt c Penitētib⁹ ꝙ ad hieremie vaticiniū (in babylonē. id eſt ꝓpheciā dicentꝫ hieremie. i. Veniēt ⁊ ponēt vnuſq̄ſq; ſoliū ſuū in introitu portaꝝ hierl'm ⁊c. Itē. xxi. Poſui faciē meā ſup ciuitatē hanc in malū ⁊ nō in bonū ait dñs. In manu regis babylonis dabit. ⁊ exuret eaꝫ igni. Et ꝑponit ibidem. q̄ habitauerit in vrbe hac morietur gladio fame ⁊ peſte. q̄ aūt fugerit ad chaldeos q̄ obſidēt vos viuet. Idē. xxxviij. ca. Quicūq; manſerit in ciuitate hac morietur gladio fame ⁊ peſte. q̄ aūt ꝓfugerit ad chaldeos viuet. ⁊ ſeq̄tur. Tradēdo tradet ciuitas hec in man⁹ exercitus regis babylonis ⁊c. Propter hmōi ꝓphetias tertius ioachin rex iuda tradidit ſe ⁊ ſuos regi babylonis oppugnāti hieruſalē. ⁊ ipe trāſtulit eos in babylonē. ſicut legit. iiij. Reg. xxiiij. q: rex babylonis nō tunc deſtruxit hieruſalē. ſed ꝯſtituit ibi regē ſedechiam. Penitebāt iſti ꝙ ad hieremie vaticiniū ſe vltro aduerſarijs tradidiſſent. cū rege Ioachim. d Cū viderēt adhuc vrbē hieroſolymā ſtare. ſedechia regnāte. e Quā ille caſurā eſſe ꝑdixerat. vt ſupradictū eſt. ⁊ tñ tota ꝓphetia ei⁹ verificata eſt ſicut pꝫ. iiij. Reg. xxiiij. Iſti erāt iudei de q̄b⁹ dicebat ſedechias Hieremie. xxxviij. Sollicit⁹ ſuꝫ ꝓpter iudeos q̄ trāſfugerūt ad chaldeos. ne forte tradar ī manus eoꝝ ⁊ illudant mihi. f Exorſus eſt. i. incepit. In ꝑcedenti plogo in hieremiā inuenies vnde dr̄ exorſus.

g Ad cōcaptiuos loq̄. i. ꝓphetare cū captiuis. ſicut patet in principio libri vbi dr̄. cū eſſeꝫ ī medio captiuoꝝ ⁊c. h Et eodē tpe ⁊c. ꝓphetauerūt. ipe ⁊ hieremias. i. contemporanei fuerūt in ꝓphetando ſicut de ſcolari q̄ fuit pariſius in ſcolis p q̄draginta annos. ⁊ de alio ſcolari q̄ fuit p tres annos cuꝫ eo ſtuduit dr̄ ꝙ ſunt cōtemporanei in ſtudio. nō q: in toto. ſed q: in aliq̄ parte tpis conuenerunt.

i Licet poſterior. Ecce ſucceſſio q̄tum ad ꝓphetie exordiū. k Hic in chaldea. hieremias ī iudea. ecce varietas locorum. xxv. hieremie inuenies quot ānis ꝓceſſit hieremias ī ꝓphetia. l Admodū. i. valde m Principia voluminis. ſ. primū capi. n Et finē. ſ. vltia nouē capitula. vide gloſam poſitā ſupra circa principiū ꝓcedētis prologi. o Sed ⁊ vulgata ei⁹ editio. i. tranſlatio q̄ fuit inuēta hieroſolymis cui⁹ auctor ignoratur. p Non multum. tñ in aliq̄ibus. q Diſtat ab he. id ē ab hebraica veritate. ⁊ non ſolū iſta tranſlatio diſtat. ſed etiā alie que ſibiinuicē aduerſant. vnde mirat hieronymus dicens. r Vnde ſatis miror ⁊c. eadē. que habet hebraica veritas. s In alijs diuerſa. ab hebraica veritate. t Per cola. i. p maiores oronis deciſiōes vel clauſulas. vt Eſaie. i. Dereliquerūt dñm. blaſphemauerunt ſanctū iſrael. abalienati ſunt retrorſum v Et comata. i. minores deciſiones. quaꝝ ſingule clauſule parū valent p ſe. ſed omēs ſimul collecte integrū ſenſum reddunt. vt Eſa. i. Ve genti peccatrici. ꝑplo graui iniquitate ſemini nequā filijs ſceleratis. In plogo ſup eſaiā inuenies pleni⁹ de colis ⁊ comatib⁹. x Amici mei. i. inimici. ironia eſt. que eſt ſententia pronūciationi ꝯtrariū habens intellectū. y Subſannauerint. ſubſannare eſt rugato ⁊ contracto ſeu diſtorto naſo irridere. vide in opuſculo de expoſitione vocabulorum biblie.

z Dicite eis ꝙ nemo eos cōpel. vt ſcri. id eſt vt aliqua ſcripta faciāt ſicut vos me cogitis ad ſcribendū. ⁊ ita cōtempti ꝯfundent. vel ſm aliam lr̄am. Dicite eis ꝙ nemo eos cōpellat vt ſcripta mea legant. ⁊ iſta lr̄a magis videtur ꝯcordare cum ſequētibus. vnde dicit.

a Sed vereor ⁊c. quaſi diceret. nemo eos compellit ad legendū ſcripta mea q̄ ita ſubſannant. Sed vereor. id ē timeo. b Ne illud eis. ſponte legentib⁹. c Eueniat. id eſt ꝯtingat. d Qd̄ grece ſignificati⁹ dicitur. in deteſtationē talium q̄ꝫ latine. q: apud grecos verbum eſt vſitatum ⁊ maxime deteſtationis expſſiuum Vel ſignificantius. id eſt valde ſignificatiue. quia maximam deteſtationem ſignat.

e Vt vocent fagolidori. i. maledicta comedētes. id eſt

incorporantes ſibi ea de qbus prius maledixerūt detra
hendo. qdam exponunt ſic. fagin grece. idem eſt qd co-
medere. lidoros idem eſt qd maledictū. inde fagolidori.
dicunt̄ detractores qſi maledicta vel maledictiones co-
medentes. q2 nihil aliud videntur hr̄e in ore nihil aliud
maſticare. niſi male-
dictas detractiones.

vocent̄ fagolidori. ᵇ hoc eſt.
ⁱ manducantes ſenecias.
Explicit prologus.

b Hoc ē. apud nos
i Manducātes ſe-
necias. qſi di. nos la-
tini vocam⁹ mandu-
cantes ſenecias qui
apud grecos empha
tice fagolidori nuncupant̄. Senecia ſm papiam grecum
eſt qd latine d2 belua. immundū anial. hanc eni philoſo-
logus dicit aliqñ marem. aliqñ feminā. ⁊ q2 eſt anial im
mundū. emphatice ponit̄ hic p immūdicia. ⁊ eſt ſenſus
i Manducantes ſenecias. i. qd vnus detrahendo euo
mit. alius audiēdo deglutit. ⁊ ita in hmōi immundicijs
delectant̄ ſicut famelici delectant̄ in comedēdo. ſm Hu-
gucionem hec ſenecio ſenecionis d2 aliquantulū ſenex.
⁊ inde hec ſenecia d2 pilatura labiorum vel labiū ſenis vel
illud rubeū qd eſt ſub aure piſcis. p qd diſcernit̄ vtrū ſit
recens aut nō. dicunt̄ ergo manducantes ſenecias. i. pila
turas illas que valde imūde ſunt. vel ſenecias. i. labia. ſi
cut qs ex indignatiōe ⁊ ira corrodit labia ſua. vel ſeneci
as. id eſt illuſas piſciū que nihil valēt ⁊ cito putreſcunt
p quas detractiones inutiles ⁊ fetide deſignant̄. Alij di
cunt q ſenecie dicunt̄ ſaliue defluētes p genas ſenis qs
p ſenectute retinere nō pōt. ſed eas emittit per molares
dentes q caminī. i. detractorij dicunt̄. qd puenit inuidis
de quorum molaribꝫ frequēs immūdicia detractōis emit-
titur. Alij dicūt q ſenecia d2 mus q immundus eſt. Alij
dicūt q ſenecia d2 quedā herba puocans appetitū. ſ. na-
ſtrucium. ⁊ ſm hoc exponūt. Manducantes ſenecias. id
eſt appetitū detrahendo prouocantes in quo delectant̄
ſicut famelicus in comeſtione.

Explicit qualiſcunqꝫ expoſitio illius prologi.

Incipit poſtilla fratris Nicolai de lyra ſup Ezechielē.

Aperti ſunt celi ⁊ vidi viſiones dei. Eze-
chielis primo. In vbo ꝑpoſito ab ezechie
le dicto poſſunt notari quattuor cauſe li
bri ezechielis pphete quē pre manibꝫ ha
bemus. ſ. efficiens. formalis. materialis ⁊
finalis. Efficiens vero cauſa duplex eſt.
ſcꝫ principalis ⁊ inſtrumētalis. Principa
lis vero eſt ipe ſpūſſanctus reſerans myſteria in hoc li-
bro deſcripta. q deſignatur cū d2. Aperti ſunt celi. id ē ſe-
creta celeſtia ſeu diuina p ſpiritūſcm̄. ppter qd d2 Apo
calypſis. iij. Hec dicit q habet clauē dauid q aperit ⁊ ne-
mo claudit. q2 ſpūſſancti operationē nullus pōt impe-
dire. Cauſa vero efficiens inſtrumētalis eſt ipe ezechiel
ppheta. q ſpiritūſancto reſerante vidit ꝯtenta in hoc li-
bro. ⁊ fideliter ꝯſcripſit ſm q ſcribit̄ Apocalyp. i. Qd vi
des ſcribe in libro ⁊ mitte ſeptē eccleſijs. i. vniuerſitati
fideliū. ad qrū inſtructionē ſunt deſtinata ea q ſunt in h
libro deſcripta. Circa cauſam formalē ſciendū eſt. q du-
plex eſt forma libri. ſ. forma tractat⁹. et forma tractandi.
Forma vero tractat⁹ eſt diuiſio libri in partes. ⁊ capitu
la. de qua videbit̄ ad lr̄am accedēdo. Forma vero tractā
di idem eſt qd modus agēdi. q in h libro nō eſt p ratiōes
diſquiſitiuus. ſed ppheticꝰ. ⁊ ideo notat̄ cū d2. Viſiones
In h eni libro plures viſiones pphetice ꝯtinent̄. vt pa-
tebit pſequēdo. de q pōt exponi qd d2 Oſee. xij. Ego viſi
onē multiplicaui. ⁊ in manu pphar aſſimilat⁹ ſum. et p
manus hic intelligunt̄ opa. q2 pphete ſancti aliqñ pphe
tabant vbis. ⁊ aliqñ ſenſibilibꝫ factis. ſicut dictū eſt in li
bro Hieremie q ipe captiuationē ppl'i frequēter pnūcia
uit vbis. ⁊ aliqñ factis. ſ. portādo cathenas ligneas i col
lo ſuo. ⁊ ſilr ezechiel q multas viſiones ppheticas habu
it aliqñ eas explicauit vbis. ⁊ aliqñ ſenſibilibꝫ factis. vt
patebit. i. pſequēdo deo ꝯcedente. Cauſe vo materialis
⁊ finalis tangunt̄ cū d2 dei. Et qntū ptinet ad cāꝫ mate-
rialē ſiue ſubiectiuā. ſciendūꝫ q ſicut in naturali ſciētia
corpus mobile eſt ſubiectū ſub rōne abſoluta. ⁊ in libris
partialibꝫ ſub rōne ꝯtracta. vt in libro celi ⁊ mūdi corp⁹
mobile ad ſitum. ⁊ ſic de alijs. ſic in tota ſacra ſcriptura
ſubiectū eſt ipe de⁹ ſub rōne abſoluta. ppter qd d2 theo-
logia qſi ſmo de deo. ⁊ in libris partialibꝫ ſub rōne ꝯtra-
cta. Dicit aūt Ra. ſa. q oēs pphe nō ſunt locuti niſi ad
dies meſſie. i. pnunciando tpa ⁊ myſteria xpi. q2 chriſtus
apud nos idē ſignat qd meſſias apud hebreos. chriſt⁹
aūt eſt nomē diuini ſuppoſiti. hñtis diuinā naturā ⁊ hu
manā. ⁊ ſm hoc de⁹ humanādus eſt ſubiectū generaliter
in libris pphetalibꝫ. ⁊ ſub rōne magis ꝯtrahente i libꝛis
ſingularibꝫ. ſicut in libris de aīa q eſt pars naturał phi
loſophie corp⁹ mobile animatū eſt ſubiectū. ⁊ ſub ratio-
nibꝫ adhuc magis ꝯtrahentibꝫ in libꝛis ſequētibꝫ ad iſtū
vt corpus mobile animatūꝫ aīa vegetatiua in libro de
vegetabilibꝫ ⁊ plantis ⁊ corpus mobile animatū reſpi-
rans in libro de reſpiratiōe. De rōne vero ꝯtrahente ad
hunc librū illud qd eſt generale oībus pphetis videtur
mihi q pbabiliter pōt dici q hec eſt ratio pſidētie crea-
turis. ita q de⁹ humanādus ſub rōne pſidētie. vel vt p-
ſidens creaturis eſt ſubiectū in hoc libro. ſicut plen⁹ vi-
debit̄ pſequēdo. iſta tn̄ pſidētia aliter cōuenit ei ſm hu-
manā naturā ⁊ diuinā. q2 ſm diuinā cōpetit ſibi a princi
pio creature. ſm humanā vero a principio incarnatiōis
auctoritatiue tn̄. ſed executiue ꝯuenit ei a tpe ſue glorio-
ſe reſurrectionis. ppter qd tūc dixit Math. vlti. Data ē
mihi omīs ptās in celo ⁊ in terra. Sic ergo cauſa materi
alis vel ſubiectiua hui⁹ libri eſt de⁹ ſub rōne pdicta. pro
pter qd d2 infra. xl. Facta eſt ſup me man⁹ dñi ⁊ adduxit
me illuc in viſionibꝫ dei. Circa cauſam finalē ſciendū q
de⁹ eſt pricipiū ⁊ finis omniū. ſm q d2 Apoca. i. ca. Ego
ſum alpha ⁊ o. i. principiū ⁊ finis. ⁊ h loquendo de fine
extrinſeco ſeu obiectiuo. finis aūt intrinſecus ſeu ſubie-
ctiuus intellectualis. nature duplex eſt. Vnus eſt ppin
quus. ſ. cognitio dei ⁊ potiſſime habita via ſupnaturali
cū enigmate tn̄. ⁊ vt habet dilectionē adiunctā. ⁊ hic ē fi-
nis ppinquus hui⁹ libri. q ſcript⁹ eſt ad hndū notitiā ⁊
dilectionē dei in pñti. de q d2 Sap. xiij. Vani ſunt oēs
homies in qbꝫ nō ſubeſt ſcīa dei. vanū autē d2 illud qd
nō attingit finē debitū. ſicut medicina d2 vana q nō in-
ducit ſanitatē ad quā eſt ordinata. omēs aūt hoīes intelle
ctum ſunt facti ad imaginē dei ad beatitudinē ſupnatu-
ralem ſunt finaliter ordinati ad quā nō pñt attingere ſi-
ne iſta ſcientia q eſt illius beatitudinis oſtenſiua. ad fi-
nem eni totaliter incognitū nullus pōt dirigere act⁹ ſu-
os ppter qd merito dicunt̄ vani hoīes carētes ſcīa dei
Alius vero finis intellectuał nature eſt rōnis ſcꝫ viſio
dei clara put habet adiunctā fruitionē pfectā. ⁊ hic eſt fi
nis remot⁹ hui⁹ libri. ſicut ⁊ toti⁹ ſacre ſcripture. de q fi
ne dicit ſaluator Joh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cogno-
ſcant te ſolū deū verū ⁊ quē miſiſti ieſum chriſtū. ad quā
vitā nos pducat q cum patre ⁊ ſpūſancto viuit ⁊ regnat
in ſecula ſeculorum Amen.